

ការចុចខ្មែរអង្គរ

មាតិកា

- សេចក្តីផ្តើម ២
- ស្រទាប់នីមួយៗ នៃការចុចខ្មែរអង្គរ ២
 - ស្រទាប់នីមួយៗ លើខែសធិប – វីនដូស៍ (Windows) / ម៉ាកអូអេស (macOS) ២
 - ស្រទាប់នីមួយៗ លើឧបករណ៍ថាច់-អែនដ្រូយ (Android) / អាយអូអេស (iOS) ៣
- តួអក្សរខ្មែរតាមក្រុម និង គ្រាប់ចុចសម្រាប់ខែសធិប..... ៤
 - ព្យញ្ជនៈ ៤
 - ស្រៈនិស្ស័យ ៤
 - សញ្ញា ៥
 - ស្រៈពេញតួ..... ៥
 - វណ្ណយុត្ត..... ៥
 - ខណ្ឌសញ្ញាខ្មែរ..... ៥
 - ខណ្ឌសញ្ញាឡាតាំង..... ៥
 - សញ្ញាប៊ិចបណ្ណ ១០
 - លេខខ្មែរ..... ១០
 - លេខអត្តៈ ១០
 - លេខកាលបរិច្ឆេទចន្ទគតិខ្មែរ..... ១០
 - តួអក្សរហួសសម័យ(លែងប្រើ)..... ១១
 - តួអក្សរប្រើក្នុងភាសាជនជាតិដើមភាគតិច ១១
 - ការភ្ជាប់ និង ដំណកឃ្លា..... ១១
- ការវាយអក្សរខ្មែរ ១២
 - ស្វ័យកែតម្រូវដោយគ្មានការរំខាន ១២
 - ជើង + ស្រៈ ១២
 - ជើង + ្រ [U+17D2] [U+179A] ១២
 - ជើង + វណ្ណយុត្តប្តូរមូលភេទ + ស្រៈ..... ១៣
 - វណ្ណយុត្តប្តូរមូលភេទ + ស្រៈ ១៣
 - ស្រៈមាននិកហិត [U+17C6] ១៣
 - ស្រៈ ោ [U+17C4] និងស្រៈ ើ [U+17BE] ១៣
 - ជើងមើលទៅដូចគ្នា ១៣
 - ការបង្វិលស្រៈ ១៣
 - បម្រាម/សំឡេងព្រមាន ១៤
 - តួអក្សរវាយច្រឡំ..... ១៤

សេចក្តីផ្តើម

ឯកសារនេះត្រូវបានដកស្រង់ និងសម្រួលមកពី ៣ ប្រភព៖ «របៀបវាយយូនីកូដខ្មែរ» «យូនីកូដស្តង់ដារ កំណែ ១០.០.០» និងអត្ថបទស្រាវជ្រាវដែលក្រុមការងារ Keyman បានសរសេរនិងធ្វើបទបង្ហាញនៅសន្និសីទអាស៊ីស្តីពីប្រព័ន្ធព័ត៌មាននៅឆ្នាំ ២០១៧ ក្រោមចំណងជើងថា «ភាពងាយរងគ្រោះដោយការរំនឿង (render) ក្នុងការប្រើប្រាស់យូនីកូដខ្មែរ» ។ ការកែកុំបន្ថែមធ្វើឡើងដោយក្រុមការងារ Keyman ។ ស្រទាប់ ១ ត្រូវបានបន្ថែមលើកម្មវិធីសម្រាប់ខែសថប (Desktop) ដើម្បីដាក់លេខខ្មែរបុរាណដែលប្រើសម្រាប់ការទស្សនា និងការចុះកាលបរិច្ឆេទចន្ទគតិ ។

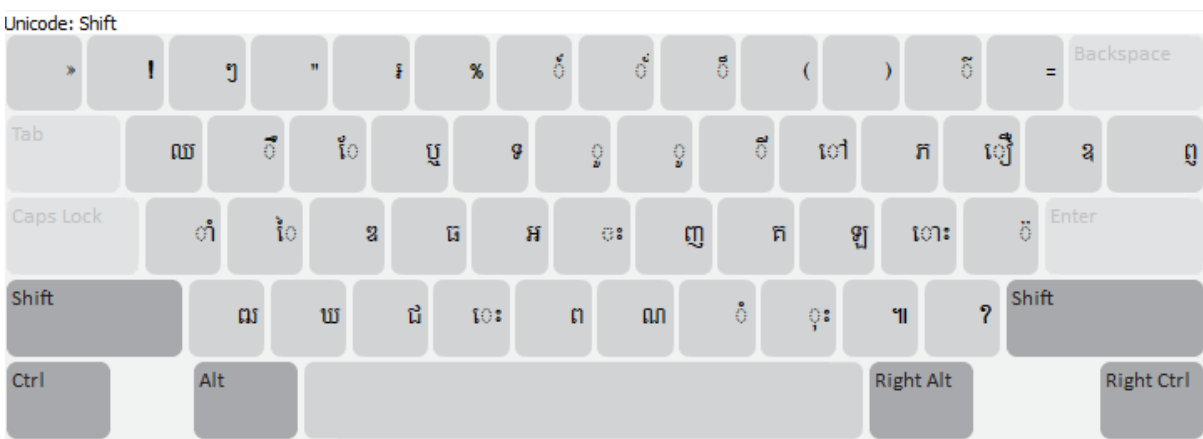
ស្រទាប់នីមួយៗនៃក្តារចុចខ្មែរអង្គ

ស្រទាប់នីមួយៗលើខែសថប – វីនដូស៍ (Windows) / ម៉ាកអូអេស (macOS)

ស្រទាប់ដើម

ស្រទាប់ពេលចុចប្តូរ (Shift)

នៅពេលដែលគ្រាប់ចុចប្តូរស្រទាប់ដែលអ្នកចុចប្រែជាពណ៌ខៀវ នោះមានន័យថាអ្នកកំពុងស្ថិតនៅលើស្រទាប់នោះ ។
ដើម្បីត្រលប់ទៅកាន់ស្រទាប់ពីមុនវិញ សូមចុចគ្រាប់ចុចប្តូរស្រទាប់ម្តងទៀត ។

ទូរសព្ទ - ស្រទាប់ដើមជាមួយនឹងឧទាហរណ៍កាយវិការ flick នៅលើគ្រាប់ចុច "ក"

នេះជាស្រទាប់ដំបូងដែលអ្នកនឹងឃើញបន្ទាប់ពីអ្នកដំឡើងក្តារចុចរួច ។ នៅលើស្រទាប់នេះមានព្យញ្ជនៈ និងស្រៈសំខាន់ៗ ដែលគេ ឧស្សាហ៍ប្រើនៅក្នុងអក្សរខ្មែរ ។ សូមក្រឡេកមើលឱ្យជិតនៅជ្រុងខាងលើខាងស្តាំនៃគ្រាប់ចុចនីមួយៗ អ្នកនឹងឃើញសូចនាករតូចមួយ ដែលបង្ហាញពីគ្រាប់ចុចដែលអ្នកនឹងទទួលបានពេលចុចចុះក្រោម (flick down) ។ នេះអាចជារឿង ស្រៈ ឬនិមិត្តសញ្ញា ។

ឧទាហរណ៍ ការចុចចុះក្រោមលើព្យញ្ជនៈ"ក" ផ្តល់ឱ្យអ្នកនូវ "ុ" (ជើង ក) រីឯការចុចចុះក្រោមលើ "ិ" ផ្តល់ឱ្យអ្នកនូវ "ី" ។

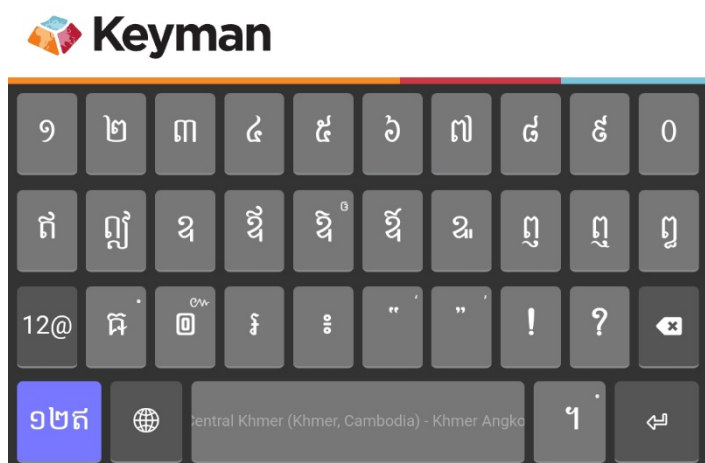
ទូរសព្ទ - ស្រទាប់បួរ

ស្រដៀងទៅនឹងស្រទាប់ដើម ស្រទាប់បួរ (shift layout) មានផ្ទុកព្យញ្ជនៈ ស្រៈនិស្ស័យ និងសញ្ញាលើផងដែរ ។

ទូរសព្ទ - ស្រទាប់លេខខ្មែរ

ស្រទាប់នេះផ្តល់ភាពងាយស្រួលដល់ការប្រើប្រាស់ស្រៈពេញតួ លេខ និងសញ្ញាខ្មែរ ។ ស្រៈពេញតួស្ទើរតែទាំងអស់ត្រូវបានដាក់ជាមួយគ្នានៅលើស្រទាប់នេះ ។

ទូរសព្ទ - ស្រទាប់លេខអារ៉ាប់

ស្រទាប់នេះផ្តល់នូវលេខ និងនិមិត្តសញ្ញាអារ៉ាប់ស្តង់ដារសម្រាប់ភាពងាយស្រួលរបស់អ្នក ។

គ្រាប់ចុចដែលមានចំណុចតូចមួយនៅជ្រុងខាងស្តាំខាងលើ បង្ហាញថាវាមានគ្រាប់ចុចលាក់ ។ ដើម្បីចូលប្រើគ្រាប់ចុចលាក់នេះបាន អ្នកគ្រាន់តែចុចឱ្យជាប់ (longpress) រយៈពេលពីរបីវិនាទីនៅលើគ្រាប់ចុចនោះ ។ គ្រាប់ចុចដែល

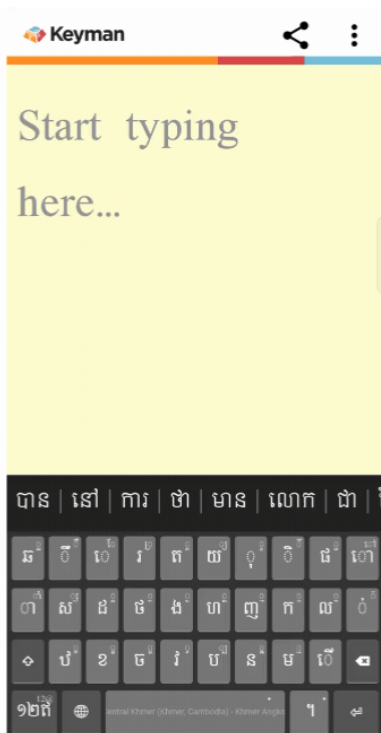
លាក់ច្រើនទៀតនឹងបង្ហាញឡើងជាមួយនឹងគ្រាប់ចុចដែលបានជ្រើសរើសរួចដែលមានបន្តិចជាពណ៌ខៀវ ។ ប្រសិនបើគ្រាប់ចុចជ្រើសរើសនោះមិនមែនជាគ្រាប់ចុចដែលអ្នកត្រូវការទេ អ្នកអាចរុញប្រាមដៃរបស់អ្នកទៅឆ្វេង ឬស្តាំ ដើម្បីជ្រើសរើសគ្រាប់ចុចដែលចង់បាន ។

ដើម្បីបោះបង់ការចុចយូរ (longpress) និងលាក់ម៉ឺនុយគ្រាប់ចុចវិញ គ្រាន់តែអូសប្រាមដៃរបស់អ្នកចេញពីគ្រាប់ចុចហើយលែងវា ។

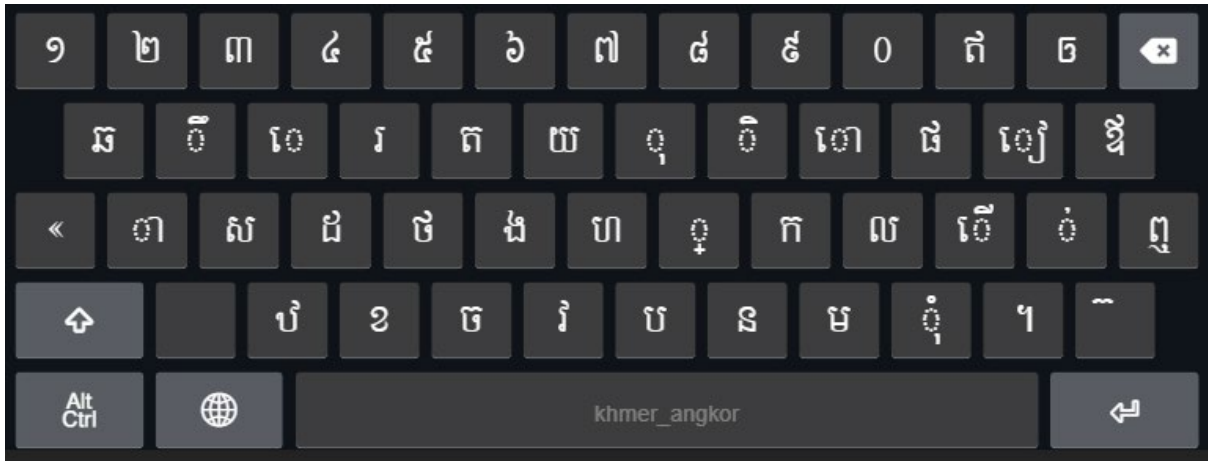

នៅលើឧបករណ៍ចល័ត មុខងារមួយហៅថា ព្យាករណ៍អត្ថបទ ([lexical model](#)) នឹងត្រូវបានរួមបញ្ចូលជាមួយការចុចខ្មែរអង្ករ ។ មុខងារនេះជួយពង្រឹងសមត្ថភាពរបស់អ្នកក្នុងការសរសេរអក្សរខ្មែរអោយកាន់តែងាយស្រួល និងមានប្រសិទ្ធភាព ។

ឧទាហរណ៍ ៖ “ខ្ញុំទៅសាលារៀន ។”

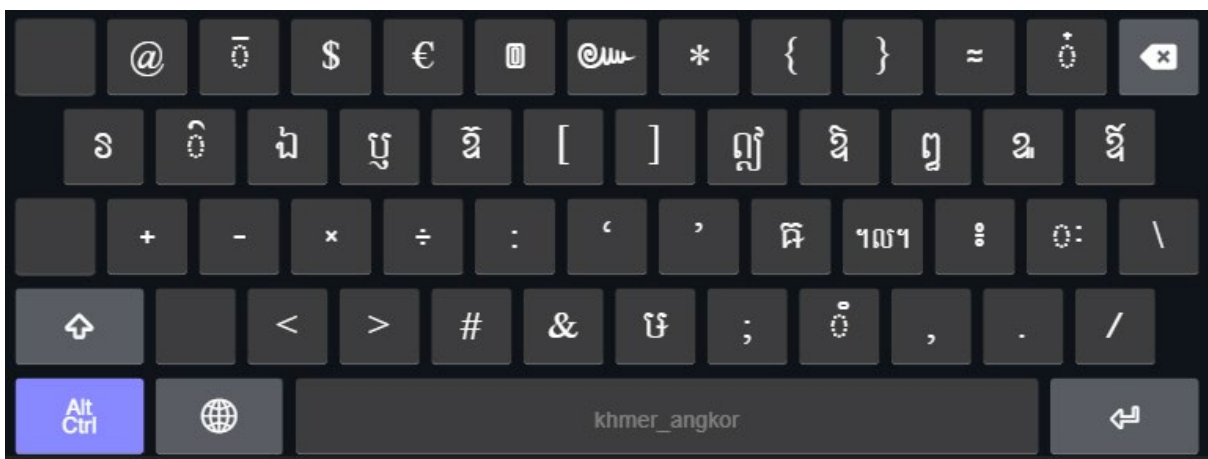
ថេប៊ូត - ស្រទាប់ដើម

ថេប៊ូត - ស្រទាប់ប្តូរ (Shift)

ថេប៊ូត - ស្រទាប់ឆ្លាស់ស្តាំ (AltGr)

តួអក្សរខ្មែរតាមក្រុម និង គ្រាប់ចុចសម្រាប់ខែសថប

ព្យញ្ជនៈ

ព្យញ្ជនៈ	គ្រាប់ចុច
ក [U+1780]	K
ខ [U+1781]	X
គ [U+1782]	Shift K
ឃ [U+1783]	Shift X
ង [U+1784]	G
ច [U+1785]	C
ឆ [U+1786]	Q
ជ [U+1787]	Shift C
ឈ [U+1788]	Shift Q
ញ [U+1789]	Shift J
ដ [U+178A]	D
បំ [U+178B]	Z
ឌ [U+178C]	Shift D
ឍ [U+178D]	Shift Z
ណ [U+178E]	Shift N
ត [U+178F]	T

ព្យញ្ជនៈ	គ្រាប់ចុច
ថ [U+1790]	F
ទ [U+1791]	Shift T
ធ [U+1792]	Shift F
ន [U+1793]	N
ប [U+1794]	B
ដ [U+1795]	P
ព [U+1796]	Shift B
ភ [U+1797]	Shift P
ម [U+1798]	M
យ [U+1799]	Y
រ [U+179A]	R
ល [U+179B]	L
វ [U+179C]	V
ស [U+179F]	S
ហ [U+17A0]	H
ឡ [U+17A1]	Shift L
អ [U+17A2]	Shift G

ស្រៈនិស្ស័យ

ស្រៈនិស្ស័យ	គ្រាប់ចុច
ា [U+17B6]	A
ិ [U+17B7]	I
ី [U+17B8]	Shift I
ឹ [U+17B9]	W
ី [U+17BA]	Shift W
ុ [U+17BB]	U
ួ [U+17BC]	Shift U
្ន [U+17BD]	Shift Y
ើ [U+17BE]	;
ឿ [U+17BF]	Shift [

ស្រៈនិស្ស័យ	គ្រាប់ចុច
ឿ [U+17C0]	[
េ [U+17C1]	E
ៃ [U+17C2]	Shift E
ៃ [U+17C3]	Shift S
ោ [U+17C4]	O
ៅ [U+17C5]	Shift O
ុំ [U+17BB] [U+17C6]	,
ាំ [U+17B6] [U+17C6]	Shift A
ុះ [U+17BB] [U+17C7]	Shift ,
េះ [U+17C1] [U+17C7]	Shift V
ោះ [U+17C4] [U+17C7]	Shift ;

សញ្ញា

សញ្ញា	គ្រាប់ចុច
◌̇ [U+17C6]	Shift M
◌̈ [U+17C7]	Shift H
◌̋ [U+17C8] ¹	AltGr '

ស្រៈពេញតួ

ស្រៈពេញតួ	គ្រាប់ចុច
ធី [U+17A5]	-
ឡឺ [U+17A6]	AltGr I
ឧ [U+17A7]	Shift]
ឧ [U+17A9]	AltGr [
ឌី [U+17AA]]
ឃ្មុំ [U+17AB]	AltGr R
ឃ្មុំ [U+17AC]	Shift R

ស្រៈពេញតួ	គ្រាប់ចុច
ឡ [U+17AD]	Shift \
ឡ [U+17AE]	\
ឯ [U+17AF]	AltGr E
ឡ [U+17B0]	AltGr P
ឌី [U+17B1]	AltGr O
ឆ [U+17B2]	=
ឌី [U+17B3]	AltGr]

វណ្ណយុត្ត

វណ្ណយុត្ត	គ្រាប់ចុច
◌̈◌̈ [U+17C9]	Shift '
◌̈◌̈ [U+17CA]	/
◌̈◌̈ [U+17CB]	'
◌̈◌̈ [U+17CC]	Shift -
◌̈◌̈ [U+17CD]	Shift 6

វណ្ណយុត្ត	គ្រាប់ចុច
◌̈◌̈ [U+17CF]	Shift 8
◌̈◌̈ [U+17D0]	Shift 7
◌̈◌̈ [U+17CE]	AltGr =
◌̈◌̈ [U+17D3]	AltGr M
◌̈◌̈ [U+17D2]	J

ខណ្ឌសញ្ញាខ្មែរ

ខណ្ឌសញ្ញាខ្មែរ	គ្រាប់ចុច
។ [U+17D4]	.
។ [U+17D5]	Shift .
៖ [U+17D6]	AltGr ;

ខណ្ឌសញ្ញាខ្មែរ	គ្រាប់ចុច
Ⓜ [U+17D9]	AltGr 6
Ⓜ [U+17DA]	AltGr 7
ៗ [U+17D7]	Shift 2

ខណ្ឌសញ្ញាឡាតាំង

ខណ្ឌសញ្ញាឡាតាំង	គ្រាប់ចុច
! [U+0021]	Shift 1
? [U+003F]	Shift ?
“ [U+0022]	Shift 3

ខណ្ឌសញ្ញាឡាតាំង	គ្រាប់ចុច
« [U+00AB]	`
» [U+00BB]	Shift `
- [U+002D]	AltGr S

¹ តាមពិត វាមិនមែនជាស្រៈទេ តែវាមានតួនាទីស្រដៀងស្រៈ ។ ជូនកាលគេចាត់ទុកថាវាជាវណ្ណយុត្ត ។

. [U+002E]	AltGr .	: [U+003A]	AltGr G
, [U+002C]	AltGr ,	‘ [U+2018]	AltGr H
; [U+003B]	AltGr N	’ [U+2019]	AltGr J
# [U+0023]	AltGr C	& [U+0026]	AltGr V

សញ្ញាបិទបណ្តុំ និងលេខខ្មែរ

័ [U+17DB]	Shift 4
------------	---------

លេខខ្មែរ	គ្រាប់ចុច	លេខខ្មែរ	គ្រាប់ចុច
១ [U+17E1]	1	៦ [U+17E6]	6
២ [U+17E2]	2	៧ [U+17E7]	7
៣ [U+17E3]	3	៨ [U+17E8]	8
៤ [U+17E4]	4	៩ [U+17E9]	9
៥ [U+17E5]	5	០ [U+17E0]	0

លេខអក្ខរៈ

លេខអក្ខរៈ	គ្រាប់ចុច	លេខអក្ខរៈ	គ្រាប់ចុច
^ [U+17F1]	AltGr Shift 1	\ [U+17F6]	AltGr Shift 6
¡ [U+17F2]	AltGr Shift 2	˘ [U+17F7]	AltGr Shift 7
ˆ [U+17F3]	AltGr Shift 3	/ [U+17F8]	AltGr Shift 8
v [U+17F4]	AltGr Shift 4	ˆ [U+17F9]	AltGr Shift 9
¸ [U+17F5]	AltGr Shift 5	° [U+17F0]	AltGr Shift 0

លេខកាលបរិច្ឆេទចន្ទតិខ្មែរ

លេខកាលបរិច្ឆេទចន្ទតិ	គ្រាប់ចុច	លេខកាលបរិច្ឆេទចន្ទតិ	គ្រាប់ចុច
០ [U+19E0]	AltGr Shift Q	៤ [U+19F0]	AltGr Shift G
១ [U+19E1]	AltGr Shift W	១ [U+19F1]	AltGr Shift H
២ [U+19E2]	AltGr Shift E	២ [U+19F2]	AltGr Shift J
៣ [U+19E3]	AltGr Shift R	៣ [U+19F3]	AltGr Shift K
៤ [U+19E4]	AltGr Shift T	៤ [U+19F4]	AltGr Shift L
៥ [U+19E5]	AltGr Shift Y	៥ [U+19F5]	AltGr Shift ;
៦ [U+19E6]	AltGr Shift U	៦ [U+19F6]	AltGr Shift ’
៧ [U+19E7]	AltGr Shift I	៧ [U+19F7]	AltGr Shift Z
៨ [U+19E8]	AltGr Shift O	៨ [U+19F8]	AltGr Shift X
៩ [U+19E9]	AltGr Shift P	៩ [U+19F9]	AltGr Shift C

លេខកាលបរិច្ឆេទចន្ទតតិ	គ្រាប់ចុច
១០ [U+19EA]	AltGr Shift [
១១ [U+19EB]	AltGr Shift]
១២ [U+19EC]	AltGr Shift A
១៣ [U+19ED]	AltGr Shift S
១៤ [U+19EE]	AltGr Shift D
១៥ [U+19EF]	AltGr Shift F

លេខកាលបរិច្ឆេទចន្ទតតិ	គ្រាប់ចុច
១០ [U+19FA]	AltGr Shift V
១១ [U+19FB]	AltGr Shift B
១២ [U+19FC]	AltGr Shift N
១៣ [U+19FD]	AltGr Shift M
១៤ [U+19FE]	AltGr Shift ,
១៥ [U+19FF]	AltGr Shift .

តួអក្សរហួសសម័យ (លែងប្រើ)

តួអក្សរ	គ្រាប់ចុច
១៧ [U+17D8]	AltGr L
ឱ [U+17A8]	AltGr T
៧ [U+17DC]	AltGr Q
០ ² [U+17D1]	AltGr 3
ំ [U+17D3]	AltGr M

តួអក្សរប្រើក្នុងភាសាជនជាតិដើមភាគតិច

តួអក្សរ	គ្រាប់ចុច
គ [U+179D]	AltGr K
ម [U+179E]	AltGr B
ិ [U+17DD]	AltGr W

ការភ្ជាប់ និង ដំណកឃ្លា

ឈ្មោះគ្រាប់ចុច	គ្រាប់ចុច
ចន្លោះមើលមិនឃើញ មិនភ្ជាប់ (Zero-width non-joiner) [U+200C]	AltGr + 1
ចន្លោះមើលមិនឃើញ ភ្ជាប់ (Zero-width joiner) [U+200D]	AltGr + ‘
ចន្លោះមើលមិនឃើញ (Zero-width space) [U+200B]	Spacebar
ដំណកឃ្លា (White space) [U+0020]	Shift + Spacebar or Press Spacebar twice
គ្មានដំណកឃ្លា (No break space) [U+00A0]	AltGr + Spacebar

² សូមកុំប្រឡំតួអក្សរនេះនឹងត្រីសព្ទ ិ [U+17CA] ។

ការវាយអក្សរខ្មែរ

ការចុចខ្មែរអង្ករតម្រូវប្រាប់ចុចតាមការចុចខ្មែរណែនាំ (Khmer NiDA) ហើយក៏បានធ្វើការកែសម្រួលបន្ថែម ។ លក្ខណៈពិសេសផ្សេងៗបានដាក់បញ្ចូលដើម្បីជួយសម្រួលដល់ការវាយអក្សរខ្មែរ (ឧទា. កាត់បន្ថយការវាយដែលមានលំដាប់លំដោយតួអក្សរមិនក្នុងសង់ស៊ីសត្តា) ។ មិនថាអ្នកវាយអក្សរបែបណាទេដើម្បីឱ្យចេញជាពាក្យ ការចុចនេះនឹងធ្វើឱ្យពាក្យនោះត្រឹមត្រូវតាមលំដាប់លំដោយដែលបានកំណត់រួចជាស្រេច ។ សូមចំណាំផងដែរថាការស្វ័យកែសម្រួលនេះមានប្រសិទ្ធភាពចំពោះតែករណីដែលបានបញ្ចូលក្នុងការចុចនេះប៉ុណ្ណោះ ។ សូមចុចទីនេះដើម្បីបើកមើលការណែនាំពីរបៀបដំឡើងការចុចខ្មែរអង្ករ ។

របៀបប្រើប្រាស់ការចុចខ្មែរអង្ករគឺមិនខុសពីរបៀបប្រើប្រាស់ការចុចផ្សេងៗទៀតដែលប្រើការតម្រូវប្រាប់ចុចតាមខ្មែរណែនាំនោះឡើយ ។ អ្នកអាចវាយពាក្យតាមលំដាប់លំដោយនៃការប្រកប មិនមែនតាមរបៀបដែលវាបង្ហាញឱ្យឃើងឃើញទេ ជាពិសេសពេលស្រៈស្ថិតនៅខាងឆ្វេងព្យញ្ជនៈ ។ ដើម្បីវាយពាក្យ “តែ” ឃើងត្រូវវាយព្យញ្ជនៈមុនហើយទើបវាស្រៈ (បានន័យថា វាយគ្រាប់ចុច “T” បន្ទាប់មក “Shift E”) ។

លំដាប់លំដោយនៃតួអក្សរគឺ ៖

ព្យញ្ជនៈ+ជើងព្យញ្ជនៈ+វណ្ណយុត្តបូរមូលភេទ+ស្រៈ+វណ្ណយុត្ត

ស្វ័យកែតម្រូវដោយគ្មានការរំខាន

ការចុចខ្មែរអង្ករនឹងកែតម្រូវដោយស្វ័យប្រវត្តិនូវកំហុសនៃការវាយអក្សរខ្មែរចំនួន ៨ ករណី ។ ករណីទាំងនេះសុទ្ធតែមិនអាចមើលឃើញនឹងភ្នែកទេ ហើយកម្មវិធីបង្ហាញអក្សរលើអេក្រង់ (rendering engine) នឹងមិនបង្ហាញឱ្យឃើងឃើញនូវកំហុសទាំងនោះនៅលើអេក្រង់ទេ ។ ការស្វ័យកែតម្រូវនេះប្រព្រឹត្តិទៅដោយធ្វើការតម្រូវអក្សរឡើងវិញឬក៏ប្តូរតួអក្សរដែលខុសទៅជាតួអក្សរមួយទៀតដែលត្រឹមត្រូវពិតប្រាកដក្នុងមួយបំព្រិតភ្នែក ។

ជើង + ស្រៈ

ពេលជើងនិងស្រៈនៅជិតគ្នា ស្រៈត្រូវនៅបន្ទាប់ពីជើង ។ ឧទាហរណ៍ “ខ្មែរ” និង “ខ្មែរ” មើលទៅដូចគ្នាបេះបិទប៉ុន្តែការវាយបញ្ចូលរបស់វាមិនដូចគ្នាទេ ។

- 1. ខ្មែរ = ខ ្ម ែ រ (ត្រូវ)
- 2. ខ្មែរ = ខ ែ ្ម រ (ខុស)

ដោយសាររូបមន្តអាស្រ័យលើបរិបទ ការចុចខ្មែរអង្ករអាចកែកំហុសដូចមានក្នុងពាក្យទី ២ ឱ្យចេញមកមានលំដាប់លំដោយដូចក្នុងពាក្យទី ១ ។

ជើង + ្រ [U+17D2] [U+179A]

ដោយផ្អែកលើក្បួននៃការប្រកប បើមានជើង ២ នៅបន្តបន្ទាប់គ្នា ហើយជើង ១ ក្នុងចំណោមជើងទាំង ២ ជា ្រ [U+17D2] [U+179A] នោះជើង ្រ [U+17D2] [U+179A] ត្រូវនៅបន្ទាប់ពីជើង ១ ទៀត ។

- កញ្ជើល = ក ញ ្រ ើ ល (ត្រូវ)
- កញ្ជើល = ក ញ ្រ ើ ល (ខុស)

ដូចឃើញស្រាប់ហើយថា លំដាប់លំដោយនៃជើងក្នុងពាក្យទាំង ២ មិនដូចគ្នាទេ តែពាក្យដែលបង្ហាញលើអេក្រងគឺដូចគ្នាតែម្តង ។ អញ្ចឹង មិនខុសពីករណីខាងលើទេ ក្តារចុចខ្មែរអង្គរអាចប្តូរលំដាប់លំដោយនៃជើងទាំង ២ នេះដោយស្វ័យប្រវត្តិ ។ ជាលទ្ធផល យើងនឹងបានពាក្យដែលមើលទៅដូចគ្នានឹងមានលំដាប់លំដោយក្នុងសង់ស៊ីសត្តាថែមទៀតផង ។

ជើង + វណ្ណយុត្តប្បមូលភេទ + ស្រ:

នេះជាករណីដែលលំដាប់លំដោយត្រូវអក្សរមិនប្រាកដប្រជាភ្នំយុនីកូដស្តង់ដា ។ យុនីកូដស្តង់ដាជំនាន់ ៤.០ និងលើសពីនេះខ្សែដាក់វណ្ណយុត្តប្បមូលភេទនៅចន្លោះរវាងព្យញ្ជនៈនិងជើង ប៉ុន្តែយុនីកូដស្តង់ដា ៣.០ ខ្សែដាក់បន្ទាប់ពីជើង ។ ក្តារចុចខ្មែរអង្គរយល់ស្របនឹងយុនីកូដស្តង់ដា ៣.០ ហើយយកលំដាប់លំដោយនោះមកធ្វើជាបទដ្ឋាន ។ បើគេវាយវណ្ណយុត្តប្បមូលភេទមុនដាក់ជើង នោះលំដាប់លំដោយនេះនឹងត្រូវបានប្តូរដោយគ្មានការរំខាន ។

ម ៉ ៀ ា ង ⇒ ម ៀ ៉ ា ង

វណ្ណយុត្តប្បមូលភេទ + ស្រ:

វណ្ណយុត្តប្បមូលភេទត្រូវតែវាយមុនស្រ: ។ (សូមមើលចំណុចខាងលើ)

ស្រ:មាននិគហិត [U+17C6]

យុនីកូដស្តង់ដាចាត់ទុកនិគហិតជាសញ្ញា ទោះបីជាវាមានតួនាទីស្រដៀងស្រ:និស្ស័យក៏ដោយ ។ គេច្រើនរៀនវាជាមួយស្រ:និស្ស័យ ឧទា. ្ក [U+17BB] ា [U+17B6] ហើយវាត្រូវនៅទីតាំងបន្ទាប់ពីស្រ:ទាំងនេះ ។

ក ំ ្ក ⇒ ក ្ក ំ
ក ំ ា ⇒ ក ា ំ

ស្រ: ោ [U+17C4] និងស្រ: ើ [U+17BE]

គេអាចច្រឡំវាយស្រ:ទាំង ២ នេះដោយផ្សំស្រ: ា [U+17B6] និងស្រ: េ [U+17C1] ហើយស្រ: េ [U+17C1] និង ស្រ: ើ [U+17B8] ។ បើគេវាយផ្សំគ្នាបែបនេះ ក្តារចុចខ្មែរអង្គរនឹងប្តូរបន្សំនោះទៅជា ោ [U+17C4] និង ើ [U+17BE] ដែលជាស្រ:ត្រឹមត្រូវពិតប្រាកដ ។

ជើងមើលទៅដូចគ្នា

ជើង ២ មើលទៅដូចគ្នាបេះបិទ តែតាមពិតមានលេខកូដយុនីកូដខុសគ្នា (្ក [U+17D2] [U+178A] and ្ក [U+17D2] [U+178F]) ។ តាមរូបមន្តការប្រកបជើងទី ១ ត្រូវដាក់បន្ទាប់ ណ [U+178E] ហើយទី ២ ត្រូវដាក់បន្ទាប់ ន [U+1793] ។

ការបង្វិលស្រ:

យើងមិនអាចដាក់ស្រ: ២ បន្តបន្ទាប់គ្នាបានទេ បើវាយស្រ: ១ ហើយវាយស្រ: ១ ទៀត ស្រ:ដែលទើបនឹងវាយនោះនឹងជំនួសស្រ:ដែលវាយមុន ។ ឧទាហរណ៍ បើយើងបានវាយស្រ: ា [U+17B6] រួចហើយវាយស្រ: ៃ [U+17C2] នោះស្រ: ៃ [U+17C2] នឹងជំនួសស្រ: ា [U+17B6] ។

ចំណាំ :

ការបង្វិលស្រ:នឹងមិនកើតឡើងទេក្នុងករណីខាងក្រោម :

- បើស្រៈទី ១ ជាស្រៈ: េ [U+17C1] ស្រៈទី ២ ជាស្រៈ: ី [U+17B8] នោះលទ្ធផលគឺស្រៈ: ើ [U+17BE] មិនមែនស្រៈ: ឺ [U+17B8] ទេ ។
- បើស្រៈទី ១ ជាស្រៈ: េ [U+17C1] ហើយស្រៈទី ២ ជា ា [U+17B8] ឬបញ្ជ្រាសមកវិញ នោះលទ្ធផលគឺជាស្រៈ: ោ [U+17C4] ព្រោះថាការបង្វិលមិនកើតឡើងទេក្នុងករណីនេះ ។
- បើស្រៈទី ១ ជាស្រៈ: ឺ ហើយស្រៈទី ២ ជាស្រៈ: ុ [U+17BB] ឬបញ្ជ្រាសមកវិញ នោះការបង្វិលមិនកើតឡើងទេ ហើយលទ្ធផលគឺជាវណ្ណយុត្តបូរមូលភេទដែលស៊ីនីងបរិបទ ។ ឧទាហរណ៍ថា គេវាយ “ស ឺ ុ” ឬ “ស ុ ឺ” នោះវានឹងស្វ័យកែតម្រូវទៅជា “សី (ស ិ ឺ)” ចំណែកឯ “ម ឺ ុ” ឬ “ម ុ ឺ” នឹងក្លាយទៅជា “មី (ម ិ ឺ)” ។
- ពេលដាក់ ុ [U+17BB] បន្ទាប់ពី ា ំ នោះស្រៈ: ុ នឹងប្តូរទៅជាវណ្ណយុត្តបូរមូលភេទ ហើយដាក់នៅពីខាងមុខស្រៈ: ា ំ ។ ឧទាហរណ៍ ៖
 - សាំ + ុ ⇒ សាំ (ស ិ ា ំ) ហើយ
 - មាំ + ុ ⇒ មាំ (ម ិ ា ំ) ។
- ពេលដាក់ស្រៈ: ា ឬស្រៈ: ុ បន្ទាប់ពីស្រៈ: ំ នោះទីតាំងត្រូវប្តូរច្រាសមកវិញ ។ ឧទាហរណ៍ ៖
 - ក + ំ + ុ ⇒ កុំ (ក ុ ំ) ហើយ
 - ក + ំ + ា ⇒ កាំ (ក ា ំ) ។

បម្រាម/សំឡេងព្រម

- មិនអនុញ្ញាតឱ្យដាក់ស្រៈ: ២ ដាក់បន្តបន្ទាប់គ្នានៅក្នុងព្យាង្គតែ ១ ។
- មិនអនុញ្ញាតដាក់បន្តបន្ទាប់ពីស្រៈ: វណ្ណយុត្តដូចស្រៈ: ៤ វណ្ណយុត្តបូរមូលភេទ ឬក៏ជើងឡើយ ។
- មិនអនុញ្ញាតឱ្យដាក់សញ្ញាដាក់ជើង (ុ) ២ បន្តបន្ទាប់គ្នា ។
- មិនអនុញ្ញាតឱ្យដាក់វណ្ណយុត្តបូរមូលភេទ ២ បន្តបន្ទាប់គ្នា ។

តួអក្សរវាយច្រឡំ

ល.រ.	គេច្រឡំវាយ ...	ត្រូវស្វ័យកែតម្រូវជា...
១	ឡ (ទ ឡ)	ឡ
២	បូ (ប ូ)	បូ
៣	ប្ន (ប ូ ុ)	ប្ន
៤	ញ (ញ ា)	ញ
៥	ញ (ញ ា)	ញ
៦	ពូ (ព ូ)	ពូ
៧	ពុ (ព ូ ុ)	ពុ
៨	ពូ (ព ូ)	ពូ
៩	ឌី (ឌ ិ)	ឌី
១០	ឌី (ឌ ិ)	ឌី

³ គេចាត់ទុកស្រៈ: ិ [U+17B7] ឺ [U+17B8] ឺ [U+17B9] ឺ [U+17BA] ើ [U+17BE] និង ា ំ [U+17B6] [U+17C6] ជាស្រៈ: ឺ ។
⁴ តួអក្សរទាំងនេះ (ំ [U+17C6] ះ [U+17C7] និង ះ [U+17C8]) មានតួនាទីស្រដៀងស្រៈ: ។

១១	ខ័ (ខ ័)	ខ
១២	ឃ (ឃ ័)	ឃ
១៣	ង (ង ័)	ង
១៤	តន្ទ (ត ន ័)	តន្ទ
១៥	ត័ន្ទ (ត ័ ន ័)	ត័ន្ទ
១៦	ឡ (ឡ ័)	ឡ
១៧	ឡ (ឡ ័)	ឡ
១៨	ញ (ញ ័)	ញ (ឧទា. សញ្ញា)
១៩	ឿ (ឿ ័)	ឿ
២០	ឿ (ឿ ័)	ឿ
២១	ឿ (ឿ ័)	ឿ